

VENTA

30 exemplars 4 pesseta

Un número solt
5 cèntims

ADMINISTRACIÓ

Carrer de Ponent, 1. º
(Bussó baix à la escala)Surt à llum puntualment
tots los divendres

PERIÒDICH POLITICH VERMELL

SUSCRIPCIÓ

ESPAÑA

Un trimestre 4 pesseta

EXTRANJER

Un trimestre 2 pessetas

LAS SUSCRIPCIONS
se pagan per adelantatLos pagos poden ferse
en sellos de 15 cèntims
ó en timbres
especials para periódichs

L' APÒSTOL MINISTERIAL

En lo seu laboratori
de xerrameca eternal,
prepara 'l més colossal
discurs de son repertori
pel sufragi universal.

tauleria i que digués a quin pueble públic havém de comparire perquè'l poble nos pugui sentir.

Hasta un altre dia, que de segur no trobarem gayre perquè aquesta plaça estarà dues setmanes aquí.

Vestre company

LAVINOR

Sant Just Desverns 26 Novembre 1886.

Molt Sr. meu: Encara que som lluny del Africa y no tindria d' haverhi morat en aquest poblet, lo diumenje passat n' agafa una un regidor catòlich que crech que a hores d' ara encara li dura 'l y divertiment.

En lo cas que diumenje, després d' haver dinat, com de costum anava totichon, que pot a pendre café, quan lo ciut regidor catòlich tope una senyora que anava al Centro Santjuense, y com ell n' es enemich, li digué que 's quedés ab ell al Coloma, del que n' es un dels principals socios lo carca regidor. Aquella senyora va acceptar la oferta, y com es molt... aixerdia, devia conèixe la fama del que la convidá y volgué ser ella la pagana, convidant a tots a beure. Començaren els brindis al Coloma, y en poch temps quedaren més gais que ratas, agafant una mantellina 'l Andreu que ni Cristó era capás d' aguantarlo. Altres senyorets també anaren de tomballons, y com més catòlics més mantellina treigueran, sens dubte per acreditar la religió. Lo metje pensá que 'l regidor tenia un atac cerebral, y per poch lo va combragar, cosa que no necessitava, perquè be massa plé que estava d' esperit... sant.

Fins a un' altra diapos de son Sr. y amich

UN QUE VA MOLT JUST Y BE JUST

EXCE MONJORUM!

BALANÇ BOSTINGUT PER UN RECTOR Y UNA DONA

—[Dona entrada lo bon pare! —Enlevant.—Jo vinch perquè... com que 'l tinch de confiança... —[Ha no faltaria mes; jo no toco may cap dona si ella no vol... —No m' entent; vull dir que 'l tinch per un home molt callat y... —[Ja comprench! No tingués gens de cuydado, jo no soch tan imprudent d' aná a contar certes coses... Esperis que tancaré... ja está tancat, desahoguis... —[Ay! no m' agah, per Deu! —No tinguis por... —[Pero pare, per sant Pere ó sant Joseph! —Ja callaré... —[El Santorristo que 's mira clavet en creu... —Aixó ray... miri; veu, dona! ara mira a la parot ja li tombat... —[Pare! pare! —No soch jo qui ho té de fer. —[Deixim anar per la Verjel... —Aixó may, primé es vostre... —[Ay! aquesta grana de rosaris que 's pensan... —[Ja 's treuré... miri, veu, ja 's tinch a fora... —[Jesús, Maria y Joseph! no sigui tan... —[Fugi, dona... —Veig que encara no 'm coneix; no soch lo que vosté 's pensa, vaig disfressada... —[Com! què! —[Que aquest vestit de pagana que jo porto y aquest vel ocultan a... —[Sor Ventura!... —[Per desgracia... —[Deu de Deu! quina sort més malehidal! —[Jo malehida! y per qué! —[Dona, vull dir la sort meva, pero, digui, ¿ab quin intent s' ha disfressat? —[Oh, no pare, no es lo que et que es lo primer... —No vull d' aixó, germaneta, li pregunto solament ¿per qué 's disfressa... —[Si calla li diré tot... —[Vagi dilant... —[Ay pare, no sé que 'm passa; no sé qué tinch fa poch temps que 's ulte no fa pampallons, de vegades sento fret, las mevas cames s' arronsan, de tan en tan tinch basquiej y després un mal de ventre... quin mal de ventre, Deu meu! Vosté que tot ho endevina, que diu que a l' ivern fa fret y a l' istiu caló y que l' aygua calma la set al que 's beu, y que de totes las cosas la milló es la que val més. Vosté que ha fet tanta miracles y que ha curat tanta gent... —[Què será lo que jo sentor? —[Què será aquest sacament que toch a dintre las tripas y aquesta... —[Prou que ja ho sé! —[Diguim per Deu! —[Germana, tot aixó no es pas res més que 'l producte de las horas que ha passat mirant al cel, millor dit, que ab lo que explica veig que aixó es un angriet que mentres veig veure ja ho sé! —[Què d' aixó no ha sigut ell... —[Peró!... —[En fi, que tant romanases, si 'm diu qui ha estat li diré, perquè sápigas y entengui

que Deu no s' endeda ab nena. —[Putaet vol dir!... —[Si, germana, que 'l porta y que ja es ben seu. —[Oh!... Si voste ab un miracle... —[Miracles en aquest temps! —[Vosté que ha fet tantas cosas... —[Vaya, ja ho crech que n' hi fet. —[Y donchs!... —[¿A que ora no 's tracte de fer, sino de desfer. —[Pero y las oraciones, pare, ¿per qué serviran! —[Per res... —[Y al voste... —[Bencoganyia, jo, ni tan lo que 's deu al cel, ni 's de la terra, ni 's del mar, ni 'l sentimient sagrament ni las verbes de Muelle, ni la cort sagrada en pes, ó sense pes, som expasos de disolre un angriet sense atar tal com pot fer-ho, mal que sigui 'l més dolent, negat y ateo, un metje qualsevol del univers. —[Donchs al menos compadaxia, tingui un xich de sentiment y recordi aquellas horas... —[Doubtin fins... —[¿A hores! d' aquestes cosas, germana, jo 'n dono, pero no 'n prench. —[Miri la meva desgracia... —[No 's canci, que ja la veig. —[Escollit, vol!... —[Que se 'n vaxi ben depressa! —[Pero... —[¿Ja! —[Y la doctrina de Cristó... —[Pero jo que 's tuch de fer? —[Per compassió!... —[Deu l' ampari. —[Mes... —[Si no foug, jo mateix la treuré a empenyas a fora. —[De jonolla!... —[Vagi al infern!

Y ella foig desesperada buscant del sant lo poder, y morí, perquè en llinch no troba ni un miracle per remey.

AVEL

Prou haurán vostés sentit a dir que la lley Mellado tan remenada, va ésser votada per las Corts pera que en las poblacions de més de 8,000 habitants no poguessen reelegirse 'ls regidors.

Donchs en Rius y Tauler torna a anar en candidatura, sortirà elegit y d' un modo ó d' un altre fins s' assegura que será ell y ningú més qui continuarà d' alcalde de Barcelona.

Es una distracció aixó de las lleys y del modo que 's que las fan s' ho manegan pera no cumplir las descaradament quan no 's convé.

Per aixó es que 'l poble està acertat quan diu:—Feta la lley feta la trampa.

En la discussió del sufragi esquitat de universal, los conservadors lo combaten dihent que es la imposició de las masses ignorants, de la brutalitat del número.

Podrá ser aixó que diuen, pero llavors es precis confessar que aquestas masses de la brutalitat del número son las que treballan pera que ells visquin regalats, y que 'l dia que aquest número se manifesti ab ells no ja brutal com ells diuben, sin solament justicier, los de la suprema inteligencia y de la brutalitat del orgull passarán cada fart de gana que cantará lo credo.

Y quins medicina me 's deixaria totalment curats de sas brutals antipatías a la classe obrera ilustrada, que es la que vol tots los drets.

Per si la trinitat dissidentia Martos-Gamszo-Cassola se confessa y combrega altra vegada en la ortodoxia sagastina, s' estan fent los més grans esforços en las altas esferas de la gubernació del Estat.

Aixó es lo únich que preocupa a nostres polítics, es allá ahont vessa tot son patriotisme y es allí ahont se manifesta tot son talent.

Tal es la política en conjunt: l' art de donarse importancia, fer diners y enganyar al poble.

Com indicárem en nostre anterior número, lo diumenje prop passat se verificá l' inscripció purament civil de la nena Acracia Roland Mich en lo rebí poble de Marí de Provensals.

Jutge y secretari, cosa ja veia en gent reaccionaria, se resistian en admetre 's citats noms, prenent en que 'l primer era impropri de per-

sonas y 's demés eran apellidos; pero cediren al h' devant la enérgica llistó d' alguns de la comitiva, lentlos veure com lo primer nom era molt propi y natural y 's altres dos, si be eran apellidos a Fransa, no ho han sigut may a Espanya.

Aquest acte del Matí fou solemnissim per la tarde en lo café del Centre del ensense de dita població, ahont s' organissá una conferencia y en la que feren us de la paraula varios individuos y una nena de pochos anys, lo que completa un dia de propaganda lliurepensadora y anarquista.

Avant y fora que tot anirá lograntse ab enérgia y voluntat.

Resuscitant antics temps que no tenen de tornar, lo governador d' aquesta provincia va prohibir las representacions de El Señor Feudal en lo Tivoli, per son caràcter vert.

Mes com la prohibició afortunadament ha sigut alsada, ¿ap preguntar:—Senyor Antunez, ¿ha sigut va intenció acás protegir la empresa d' aquell teatro?

Perque voste, que té d' ésser lliberal, en més ó en menos grau, no pot per menos d' acceptar lo criteri de que d' una obra dolenta ó immoral es lo públich qui si acás s' ha de cuydar d' enterrarla y no las autoritats...

Que privant una funció no fa més que donar-li major importancia.

Un senyor avi de la patria, lo senador reaccionari Mená y Zorrilla, ha interpellat al govern queixante de que dona massa llibertat als partits d' idees avansats.

Aquestos conservadors son aixís: la llibertat la volen conservar... no més que per ells.

Agafar aquestos tipsos y obligarlos a guanyarse la vida fora la millor contesta.

Y 'l cástich més terrible y merescut que se 's podria aplicar.

Que ara hi ha la crisis, que ara no n' hi ha; que ja torna a haver-nhi y que no n' hi ha hagut; veus aquí tots los maldcaps que han passat aquestos dias tots los peixos grossos y petits dels partits monárquics espanyols.

Y no es estrany; aixó de las crisis té una extraordinaria importancia per la gent que viu de la política. ¿Com en las crisis hi ha 'l cambi de racciones del pressupost!

Pero en aquestas triflicas las crisis no son peis gobernants y aspirants a serho.

Sino pel país, que está de crisis continuament gracias a ells.

Al entrar aquest número en premsa, dijous al matí, va a comensar lo judici oral sobre lo célebre cas de los petardos portats per una mà encara desconeguda al Ateneo Obrer de TARRASA.

Sabém que alguns testimonis se proponen aclarir algo lo focós de tot aquest ignominiosó proces.

(Ne podrém treure l' aygua clara) En lo número próxim sabrérm dirho.

Se 's comunica que a Gracia, carrer de la Lleona, n.º 1, entreueto, porta 2.º, hi viu una especie de timadora coneguda per senyora Antonia, que treu los mals esperits, cura ab oracions y treus y fa donar diners a més de quatre infelissos pera buscarlos freyna, resultant, com es natural, estafat tothom que s' hi acostá.

No podrian las autoritats fer algun be al próxim espavilant a aquesta embaucadora!

Lo próxim diumenje, dia primer de Desembre, tindrà lloch a Sallent la vejjada a benefici de Victor Ferrer, malalt y desterrat d' aquella vilá per persecucions d' en Pep-Coca-encusada y esquerres de naixement, protagonistes del viatge misterios De Sallent a Igualada y vicerversa, quins tercera edició acaba d' agostarse.

Celebrém que 's lliberals sallentins no oblidin al amich Ferrer, victima de la caritat cristiana de certs ensotanats.

Duas inscripcions civils s' acaban de fer a Vilassar de Mar, sent una d' ellas la d' una filla de nostre amich Ramon Carranya, il·lustrat professor de la escola laica que sosté allí l' Ateneo Vilassanés de la Classe Obrera.

Desitjém que la Delicia, Felicitat y Alegria—

noms de la nena aludida,—no deixin d' estar may en la morada del amich Cartanyà per partida doble.

DESPIT DE BURRO

Cala cosa es del color del cristal con que se mira. CARPOMOR

Hi havia en cert poblet de la montanya, qual nom se m' ha olvidat, un burro magro y alt con una canya y a més d' això, nafret. Son dueño era un velet que conservava com si un rich cavall fos y ho feya perquè l' ase no guanyava la vida per tota dia. Que al desputar lo dia junts marxaven fent via cap al bosch y ah teyas carregats, tranquils tornavan al se' entrada de foch. Després lo pobre vell la escullia, ne feya manadets, y l' endemà pel poble la venia...

F. DE P. JOUANCO

Unas mares sense fills de Tarragona, fent festes a una seva collega de deu que n' té nou de desconeguts, organisan cada any un berenar a fora ab las noyas de la seva costura, allà pels darrers de Novembre.

Y com sempre succeheix que quan lo clero dona un aglè es sempre pera fer donar un roure, las mares pagan lo berenar... a cambi de blandons, ciris, monedas y regalets de totas menas que donan las fillas.

Y perque aquest any algunas nenas fillas de obrers s' han arronsat del regalet, no assistint tampoch si tiberi ni a la professió en que 'ls ho fan escarrassar, han sigut tretas d' aquella escola ó costura llanuda.

No cal dir quant me n' alegro d' aquesta mostra de caritat monjetera.

Procurin los tarragonins protegir las escuelas laicas, y veurán com se ritan las esposas del Senyor ab més celestial salero que 'l gall de la Passió no fa rifarar a Sant Pere ab aquells célebres cants de la sarsuela biblica.

Un fuster llanut de Navarcles pagà y pesse-tonas l' altre dia d' uns quants papers que tenia un cego, que pera vendrels cridava lo romanso d' aquell capella que va conquistar una monja.

Ab acte tan heroic està per in-eternum salvada la religió de nostres majors... carcarnals.

Lo rector de Colibató va deixar l' altre set-mana sense aulals espiritual a sos parroquians anantsen sens deixar hi suplent, y a consequència d' aquest abandono del aliment de l' ànima van passar coses molt saladas en aquell poble.

En primer lloch van morir-se duas criaturas, y mentres per l' una comparegué un negre de

Esparraguera a enterrarla, per l' altra s' tingué d' esperar lo retorn del fartidostias del poble pera despatxarli 'ls papers celestials, arribant quan ja la familia s' disposava a enterrarlo civilment.

Pero la més bona fou lo que passà ab un casament. Arriban al dijous, dia senyalat per la boda, y no sent al poble 'l rector, tot se malogrà. Los convidats se n' entornaren, y lo nuvi tingué de dormir sol. L' endemà divendrés passà dos quartos del mateix, y per fi 'l dissapte a la tarde arriba l' ensotanat, y llavors no volia casar als nuvis, porque deya que allò s' tenia de fer al mati, y que era precis pendre la missa abans de tocar-se. Per fi empreguà al nuvi, y baix paraula de no tocar a la dona s' aquella nit, consenti en casarlos.

Se feu lo casament, y 'ls nuvis... dormiren junts, com natural.

L' endemà al mati comparegué ell sol a la iglesia a pendre missa.

—Ahont es la dona? preguntà 'l reverent.

—Ja veurà,—contestà 'l nuvi,—com ahir va-rem qued'r en que no tenia de tocarla, ha anat a dormir a casa seva al Bruch, porque de dormir junts... ¡qui s' aguants!

—¡Ah! molt ben fet, molt ben fet. Sent aixis ja basta en que prenguis la missa tu sol.

Y vetaqui un cas en que 'l feligrès va fer combregar al rector... ab rodas de moli.

Lo carcunda mitrat de Plasencia continúa desbarrant contra 'ls liberals, a despit del govern, del nunci y del papa.

D' aquesta fusta m' agradan los bisbes.

Lo catolicisme tolerant es il·lustrat es una cosa que n' rebenta.

Y ab bisbes com lo de Plasencia tenim mitja feyna feta.

Per no sabém quinas operacions de gramática pardo-mística lo rector de Tivenys ha mudat aquest any la festa del Roser del 6 d' Octubre al 25 d' aquest mes, inaugurante una orquesta tivenchans llanuda ab rosari de l' aurora que ha escamat al poble y promet acabar malament si proban de repetir.

Pera celebrar la tal festa, feya set mesos que la confraria dels banyuts anavan demanant per las casas. Cert dia entraren en una que a la porta hi ha un retol que diu: Fora llana.

—¡Que no hi ha res per la mare de deu! —pregunià 'l llanut.

—No senyor,—respongué 'l esquilat.

—Y per qué?

—Ara vaig a explicarvosho.

Y agafà un boscall groixut com set varas de freixa plegadas.

Lo manobre de la fe apretà a corre sens esperar la resposta de son interrogatori piadós.

Si vols convence a un llanut de que no 'l vinga a anolar, procura prompta agafar un garrot llarg y groixut.

A calas Teresas de Jesús dels penitents de Valcarca, ¡qué dimoni hi passa que 'l vehinat murmura de certas visitas sospitosas que comensan als vespres y acaban las matinadas! ¿Fan acàs las feynas de la devoció de nit aquellas seráficas esposas de Jesucrist?

Que així s' vagi mortmurent ¡oh bon Deu! prou ho deploro, pero lo que estich pensant es que ab això no posaràn un cap lo mateix que un toro.

Un escapat de la crema de nius del any 35, s' ha enllat a Cornellà al cubell de la bogada que may pot sortir neta, y ab una cara d' espartar criaturas y una veu de fer deixar 'ls quartos al mitj d' un camí, ha bramtat contra La Cooperativa, lloch d' estalvi, esbarjo e instrucció pel poble, composta de set liberals que ja pagaria alguna cosa aquell tocino del cel de poguershi no més assemblar una miqueta per veure si aixis lo podrien pendre per persona.

Esperém que aquesta cuca extranya 'ns donará lloch pera divertirnos ab ell en algun de nostres próxims números.

Per lo novenari de las ànimas de canti, a Sabadell pujà un tabolot dalt de la trona y las enllà pel peccat del escandal donant tals detalls de accions pecadoras entre home y dona, que

se veu que li donava molt de gust lo tindre sempre 'l peccat a la boca.

Després de donà noticias directes del purgatori, arribadas en l' últim correu sagrat, dihent que «Lutero y la seva prostituta ja feya tres-cents anys que cremavan,» y encara tenian la pell més dura que 'l cervell del predicador, afezim nosaltres.

Uns cants de virgos que cap sereno ni escarpoups envejaria, donaren fi al divertiment animal, ó sia de las ànimas.

Seguint per aquest tenor, lo més tonto veu molt bé que lo progressiu la fe... per distreure 'l mal humor.

Lo rector d' Esplugas recomana als seus feligrsos llanuts que no s' mirin la cara als socios de la cooperativa d' aquell poble.

—¡Qué deurà voler llavors que 'ls miri, si la cara no?

Oh, y no es això tot.

Lo pare Joseph, aquell frater que ara se las campa per Cornellà, també va dir a Esplugas que «las noyas no tindrian de portar lo serrellet al front.»

Y donchs ahont dimontri deu voler que se 'l posin?

M' escama que las soranas vulguin arreglar questions tan peludas.

CANTARELLAS

Conch capellans que han dit Llucifer a la moneda y quan moren horrorizant las grans fortunes que deixan.

¡Quin xafarrazo hi haourà lo dia que 'l poble alitut consens a crear convents sens deitá al freres sortir!

Lo clero se faria eco cridant ala repartidors si acàs no tingues més quartos que la platja grans de sorra.

J. ESPUNTA RIBOT.

ANAGRAMA

Ditzós seria en Marsal si tingues una total; per més en Nicamor ab una tal plena d' or.

R. PONS

SINONIMIA

—Que per tot se mor, Vinyal, m' han dit, la teva vechina; mes jo 't dich, si no t' amohina, que t' mor solís per son fetal.

A. GIBERT

SOLUCIONS

A LAS CARBORIAS DEL NÚMERO PASSAY XARABAS—Am-polla—Mar-sal. ENROVINALLES—Lum.—Lo paper. TRANCA-CLOSCAS—Lw Cantador.

CORRESPONDENCIA

S' insertarà algo a l' Almanach de lo que han enviat los ciutadans que firmen ab los següents noms: J. Sureda.—J. Terri.—J. Abril Virgili.—E. Molas.—Pere Galdinayra.—K. Novas del K. Sall.—J. M. Planas.—J. Casanovas V.—V. Badia.—Lluís Salvador.—E. Costa.—D. Bartrina.—La Mosca Diva.—J. Costa.—Mariny.—Dr. Tranquil.—Julio Jener.—Antonet del Corral.—Peperrinas.—Noy Cabo.—S. Pitarrota.—J. Prats Nayach.—Peper del Corral.—Abel.—M. Riusech.

No 'nafa pensa per l' Almanach, encar que algos s' apropiará pel periódich, lo que han enviat los ciutadans següents: Nallim.—J. Pou.—Dragó.—E. Sala.—C. Bert y Bonet.—J. O. A. Jo.

Tip. «La Academia,» Ronda de la Universitat, 8, Barcelona.

Almanach de La Tramontana para l' any 1890 AN. L. O. CALENDARI POSITIVISTA Preu UN RAL. ab lo 25 %, de rebaixa a vednedors y correspondents.